

I konačno, nakon što se je obilno odužio selu i provinciji, vraća se svom voljenom Zagrebu u kojem je proveo najljepše studentsko-mladenačke dane i zapošljava se u Poljoprivredno-industrijskom kombinatu »Sljeme« u kojem ostaje punih 16 godina sve do smrti uzrokovane tragičnim udesom.

Zapažen i omiljen uspješno radi u razvojnoj službi Kombinata. Učinio je vrlo mnogo u svom djelokrugu poslova i zadatka. Njegovo znanje i njegov trud neodvojivo su ugrađeni u »sljemenske« gigante: U tvornicu stočne hrane, u Svinjogojsku i Govedarske farme, u Tvornicu gotovih jela, u sljemenska ribogojilišta i sve ostale osnovne pogone. Ime mu je tijesno vezano uz rast i napredovanje »Sljemena«. Kako je nad odrom rečeno: »Došao je u malo »Sljeme«, a istrgnut je okrutnom sudbinom iz njega kad je ovo preraslo u pravog jugoslavenskog giganta«.

Bio je jedan od onih stručnjaka koji vole sredinu u kojoj rade, nalaze u njoj svoj smisao rada i smisao života, koji ostaju u njoj i u teškoćama i u kriznim situacijama, koji i kad je najgore vjeruju u ljepšu sutrašnjici. Takav je naš Ivo bio u »Sljemenu«, takav i u svim ostalim sredinama. Volio je i bio voljen.

Svi koji su ga poznavali zadržat će njegov divni lik i brojne uspomene u dubokom sjećanju.

Inž. D. Gurović

IN MEMORIAM

Dr BORIVOJ PUŠIĆ

Dne 15. XII 1975. god. u Zagrebu zauvijek nas je ostavio u 60 godini života Dr B. Pušić, znanstveni savjetnik Instituta za pedologiju i poljoprivredne melioracije.

Rođen je 6. IV 1916. god. u Vrgorcu. Realnu gimnaziju pohađa u Zagrebu, a i Poljoprivredno-šumarski fakultet (Poljoprivreda) u Zagrebu (1940).

Odmah po svršetku studija je zaposlen na poljoprivrednom dobru Topolovec (1940—1941). Kroz ratno vrijeme 1940 — 1945. ne radi u stuci, ali ga nalazimo u ustaškim zatvorima i logorima, gdje je u Jasenovcu nečovječno mučen. U vrijeme 1945 — 1947. god. je u Ministarstvu poljoprivrede NR Hrvatske (šef odsjeka za melioracije), a 1947 — 1949. god. je načelnik Uprave za melioracije Savezne uprave ministarstva poljoprivrede. Osniva pedološki institut u Crnoj Gori (1949—1951). Od 1951. god. do smrti je na Institutu za pedologiju i tehnologiju tla u Zagrebu.

Pokojnik je pohađao solidne specijalizacije iz svoje struke, kao na pr. u 1946. god. 5 mjeseci u Pragu; 1955. god. 6 mjeseci u Indiji, Egiptu i Pakistanu (studijska putovanja) i 1957/1958. god. godinu dana u USA na Kansas State College iz oblasti »Uvođenje poljoprivrednog inženjerstva u jugoslavenski školski sistem.

Doktorira na tezi »Tla sjeverne i sjeverozapadne Istre« (1959). Postiže zvanje naučnog suradnika 1957. god., u 1958. višeg naučnog suradnika, te znanstvenog savjetnika pri Institutu za pedologiju i poljoprivredne melioracije u Zagrebu (11. listopada 1973. god.).

Dr B. Pušić, stekavši obimno stručno znanje iz primjenjene pedologije u poljoprivrednim melioracijama, je aktivno znanstveno-stručno surađivao na poljoprivrednim popravkama (melioracijama) tala u Hrvatskoj, pa i u cijeloj Jugoslaviji. Nalazimo ga na radovima u Posavini, Dalmaciji, Istri, Crnoj Gori, Sloveniji i drugdje. Ogledao se u struci u Egiptu, Etiopiji, Jordanu i Libiji itd. Značajni su njegovi izvedbeni pokusni projekti, koje je prvi kod nas osnovao. To su stacionari tzv. pokusna polja detaljne odvodnje s navodnjavanjem — Jasinje, Vinkovci, Zadar, Mirma, Čepić, Botinec, Baštica.

Rezultati nisu izostali. Napisao je brojne znanstvene, stručne radove, te projekte i ekspertize na našem i stranim jezicima. To su trajni spomenici, trajniji od mјedi. Navesti ćemo glavne radove a to su:

I. Znanstveni radovi: 1. Kalcifikacija južnog dijela Crne Gore; 2. Tla i krš sjeverne Dalmacije (u suradnji); 3. Tla Istre (u suradnji); 3. Diferencijacija krša i neki problemi erozije na kršu — Srpska akademija nauka., Beograd 1956.; 5. Tla poplavnog područja Krapine i smjernice za melioracije i biljnu proizvodnju: Zagreb, 1953. (u suradnji); 6. Tla sjeverne i sjeverozapadne Istre (disertacija); 7. Vlaga tla kao faktor razvoja i primosa ozime pšenice; 8. Utjecaj cjevne drenaže na kretanje podzemne vode antrogenih tala voćnjaka Smolčić; 9. Detaljna proučavanja glavnih tipova tala Jugoslavije — Hidromorfna tla doline Save; 10. Određivanje jednogodišnjeg načina ubrzanja odtoka površinskih cijednih i podzemnih voda na zamočvarenim tlima u Posavini; 11. Stanje i kretanje podzemne vode i njihov utjecaj na sprovedbu detaljne odvodnje i prinose poljoprivrednih kultura; 12. Utvrđivanje normi i efekata navodnjavanja na kvalitet i prirod breskve, kruške i stolnog grožđa; 13. Utjecaj raznih načina detaljne odvodnje na stanje i kretanje vode i vlage teških tala.

II. Stručni radovi, elaborati, ekspertize: 14. Zemljista NR Crne Gore i osnovne mjere za povećanje njihove plodnosti; 15. Pokusno drenažna stаницa u Šašinoj Gredi; 16. Agropedološki i melioracioni prikaz Kupa—Kupčina; 17. Naučno-istraživački rad na melioracijama tama u FNRJ; 18. Konzumna potrošnja vode glavnih poljoprivrednih kultura u Slavoniji (u suradnji); 19. Hidropedološki osnovi navodnjavanja; 20. Studija o visoko prinosnom vinogradu u NR Crna Gora; 21. Faktori erozije i njihov kvantitativni utjecaj na odnošenje tla; 22. Zemljista Lješkog Polja i Luga; 23. Zemljista akumulacionih bazena hidroenergetskog sistema Zete; 26. Tla Dabarskog, Fatničkog i Stolačkog polja; 27. Tla doline Mlade i Trebižata te Neretve od Počitelja do Gabele; 28. Tla kotara Poreč; 29. Tla kotara Buje; 30. Tla kotara

Pazin (zapadni dio); 31. Tla Kotara Buzet; 32. Tla OPZ Vrsar; 33. Tla voćnjaka Z. P. D. Buje; 34. Tla OPZ Poreč; 35. Tla OPZ Umag; 36. Poljoprivredno-melioraciona osnova Ulcinjskog Polja; 37. Poljoprivredno-melioraciona osnova Grobanjskog i Mrčevog polja; 39. Poljoprivredno-melioraciona osnova Crničkog polja; 40. Navodnjavanje područja Vukse (u suradnji); 41. Navodnjavanje Tukova kraja Prijedora; 42. Navodnjavanje područja Tašovčići kraj Čapljine; 43. Pedološko-melioracioni prerez područja za navodnjavanje kraj Vinkovaca (u suradnji); 44. Idejni projekt melioracija P. D. Posavina—Sisak; 45. Medioracija tala donjeg toka rijeke Mirne; 46. Klasifikacija i sistematizacija tala OPZ Vižinada (u suradnji); 47. Odvodnja inatapanje četinjača Jastrebarsko; 48. Osebine i melioracije tala Konavskog polja; 49. Pedološka-melioraciona osnova područja Baštjera kraj Zadra; 50. Priručnik za sistematizaciju pađima (u suradnji); 51. Smjernice za izradu poljoprivredno-melioracionih osnova; 52. Osnovni podaci melioracija u FNRJ; 53. Melioracije u NR Hrvatskoj (u suradnji); 56. Tlo kotara Đurđevac (u suradnji); 57. Pokusno drenažne stanice Vinkovci i Božjakovina (u suradnji); 58. Navodnjavanje PK Osijek; 59. Sistematizacija terena (u suradnji); 60. Soil Survey and Classification of Southeast Sinai Area. — Cairo 1963; 61. Soils of Abbey-Chamo Basin in Ethiopia. — Adis Ababa, 1964; 62. Soil investigations of Jordan Valley. Amman, 1965; 63. Studija detaljne odvodnje i organizacija teritorija PZ Hercegovac — Zagreb, 1963; 64. Upotrebna vrijednost i svojstva tala objekta Prišteg—Benkovac — Zagreb, 1971; 65. Tla Terzijskog Mosta, Piskota i Ereča — Svojstva i upotrebljiva vrijednost (Đakovica) — Zagreb, 1971; 66. Tla objekta Orlance i Štimlje i upotrebljiva vrijednost (Uroševac). — Zagreb, 1971; 67. Opuzen ušće I, II, III dio — Pedološko-melioraciona strdišta — Zagreb, 1968; 68. Pedološki izvještaj o rezultatima istraživanja na objektu »Gajina« — Zagreb, 1971; 69. Tla područja Dajla—Umag — Zagreb, 1973; 70. Potrošnja vode glavnih poljoprivrednih kultura u Slavoniji — Agronomski glasnik, Zagreb 1960; 71. Faktori erozije i njihov kvantitativni utjecaj na procese odnošenja tla — Agronomski glasnik — Zagreb, 1962; 72. Navodnjavanje područja PIK Osijek — Vodoprivreda Jugoslavije, 1961; 73. Učinak cijevne drenaže na odvodnju teških glej talata eksperimentalnog objekta Rugovica—Ježovo (u suradnji) — Savjetovanje o Posavini — Zagreb, 1971; 74. Prikaz općih potreba i mogućnosti navodnjavanja u dolini Save (u suradnji) — Savjetovanje o Posavini; 75. Pokusna stanica za odvodnju Jasinja — Program rada i preliminarni rezultati — Savjetovanje o Posavini — Zagreb, 1971; 76. Problems Arising from Draining Heavy Soils (u suradnji); 77. Hidromorfna tla istočnog područja doline Save (u suradnji); III. Kongres Jugoslavenskog društva za proučavanje zemljišta — Zagreb, 1967; 78. Kožino—Bokanjačko Blato—Baštica — III. Kongres Jugoslavenskog društva za proučavanje zemljišta (u suradnji); 79. Hidropedološke studije Ulcinjskog Polja — Beograd, 1961; 80. Osebine i melioracije Konavskog polja — Zagreb, 1961; 81. Pedološko-meliraciona studija područja Sopot IPK Križevci — Zagreb, 1966; 82. Pedološka i meliraciona osnova pogona Baštica—PD Zadar — Zagreb, 1960; 83. Drenažna eksperimentalna stanica za odvodnju Jasinja, izgradnja objekta, organizacija i program naučnog rada — Zagreb, 1962; 84. Glavni projekt izvedbe cijevne drenaže PD Zadar — Zadar, 1961; 85. Hidropedološke osobine tla područja plovног kanala Vukovar — Šamac, — Zagreb, 1966; 87. Sirovinska baza poduzeću prehram-

bene industrije »Podravka« — Koprivnica (Pedološko melioraciona studija) — Zagreb, 1971; 88. Pedološkomelioraciona studija o svojstvima i upotrebnoj vrijednosti tala Čepić polja — Zagreb, 1969; 90. Agropedološko-melioraciona studija donjeg toka Plitvice, 1970; 91. Agropedološko-melioraciona studija Ivanečkog Polja, 1970; 92. Tla objekta Nova Baštica — Upotrebljiva vrijednost i melioracione mjere, 1971; 93. Tla područja PIK Ilova — Daruvare i problemi detaljne odvodnje, Zagreb, 1972; 94. Svojstva tala i program odvodnjavanja na eksperimentalnim objektima za navodnjavanje: Čepić, Špinel i Savudrija — FAO projekt »Navodnjavanje Istre« — Zagreb, 1973; 95. Detaljna odvodnja i organizacija teritorija Gornja Baštica kraj Zadra — Vodoprivreda Jugoslavije 1—2, Beograd, 1961; 96. Prilog poznavanja hidrogenizacije, klasifikacije i odvodnje tala u dolini Save — Zemljiste i baza — Beograd, 1965; 97. Melioracija planitačnih voćnjaka — Savremena poljoprivreda — Novi Sad, 1962; 98. Melioracija tla u sedmogodišnjem planu razvoja 1964—1970. — Zavod za plan — Zagreb, 1964; 99. Pedološko-melioracione podloge za izgradnju i eksploataciju melioracionih objekata — Materijal za savjetovanje — Ljubljana, 1968; 100. Metodologija za izgradnju poljoprivrednih podloga vodoprivredne osnove Jugoslavije »Jaroslav Černi« — Beograd, 1967; 101. Basic Hydropedological Problems of Leand Draining in the Sava River Valley — Sava River Valley Project — FAO, Zagreb, 1970.

Iz naslova štampanih radova, te radova, elaborata, studija i eksperimenta je vidljivo da je pokojnik Dr B. Pušić svestran radio i pisao.

Još je bolje vidljiva njegova sklonost ako navedemo u kojim je organizacijama društveno djelovao tj. kao član odbora, savjeta na pr.:

1) Član je Zajednice poljoprivrednih i veterinarskih ustanova; 2) Član savjeta Poljoprivrednog instituta Zagreb (PIZ); 3) Član podkomisije SRH za suradnju sa SEV-om; 4) Član savjeta za zaštitu i unapređenje čovjekove okoline; 5) Član odbora projekta »Čovjek i biosfera«; 6) Podpredsjednik odbora makroprojekta »Kompleksno gazdovanje vodama Jugoslavije«.

Znanstveni savjetnik Instituta za pedologiju i poljoprivredne melioracije Dr Boro Pušić je svakako izvanredna naša ličnost u svijetu agronoma ne samo Hrvatske, nego cijele Jugoslavije. Vječno vedar, optimista, trajno angažiran i spremjan za diskusije. Ne štedi ni sebe ni druge, ali uvek kritički pozitivan. Dne 18. XII 1975. god. oprostili su se od pokojnika brojni njegovi prijatelji, poznanici. Oprostili su se samo sa zemnim ostacima pokojnika. Njegov rad i brojna njegova djela su trajnija. Najbolje ćemo sačuvati uspomenu na njega da ga u radnom elanu i optimističkom raspoloženju slijedimo.

Dr J. Kovačević